

Név:	Etikett
TAJ szám:	
Születési idő:	
Törzsszám:	

Gyomorszonda, enterális szondák

Az előzetes vizsgálatok és leletek alapján Önnek/gyermekének **diagnosztikai vagy terápiás céllal gyomorszonda/enterális szonda levezetésére** van szüksége. Tájékoztatjuk Önt, hogy ehhez írásos beleegyezése szükséges. A beleegyezés aláírása előtt gondosan olvassa el a jelen betegájékoztatót és amennyiben kérdése van a beavatkozással kapcsolatban, forduljon a beavatkozást végző orvoshoz.

A beavatkozás indikációi (a beavatkozás elvégzését indokló tényezők):

Az enterális szondák alkalmazása rutin beavatkozásnak számít a kora-, újszülött- és csecsemőosztályokon, a sürgősségi- és intenzív osztályokon, a sebészeti és gasztroenterológiai betegellátó osztályokon egyaránt. A beavatkozás indikációjától, az alkalmazás időtartamától függően különböző minőségű és hosszúságú szondákat vezethetünk le az enterális (gyomor-bél) traktus különböző részeibe (pl. gyomor, duodenum, jejunum). Jelen dokumentumban részletesen a leggyakrabban használatos gyomorszondával kapcsolatos információkat részletezzük.

Csecsemő és gyermekkorban leggyakrabban hányás, hányinger, gyomorfeszülés, különböző okokból fennálló táplálási nehezítettség vagy képtelenség miatt kell gyomorszondát levezetni. Diagnosztikai céllal az alábbi kórállapotokban van szükség gyomorszonda alkalmazására:

- gyomortartalomból minta vétele laboratóriumi vizsgálatra,
- vérzés,
- bélelzáródás.

Terápiás céllal a gyomorszonda alkalmazásának indikációi:

- hányás, hányinger,
- bizonyos műtétek körüli időszak,
- mérgezések esetén mérgezett gyomortartalom kiürítése,
- a komplex intenzív ellátás részeként az eszméletlen beteg gyomortartalmának elvezetése, szondán keresztül táplálás, gyógyszerek beadása,

A beavatkozás előkészítése, menete

A gyomorszonda levezetése előtt meggyőződünk arról, hogy nem áll fenn olyan tényező, mely a beavatkozást ellenjavallja (kontraindikálja). Ilyenek lehetnek például bizonyos fejlődési rendellenességek (pl. nyelöcső elzáródás), egyes gyomor-bélrendszert érintő betegségek, a koponya- és arccsontot vagy nyelöcsövet érintő sérülések, vagy az orrjárat, gyomor, nyelöcső korábbi műtétei. A gyomorszonda levezetését Gyermekintenzív Osztályunkon kíméletesen, a beteget a kellemetlen élményektől lehetőleg megkímélve végezzük. A beavatkozásnál a beteg leggyakrabban a hátán fekszik, jól kooperáló gyermek megtámasztott, ülő helyzetben van. A gyerek életkorának, méretének megfelelő szonda kiválasztását követően meghatározzuk a gyomorszonda levezetésének mélységét. A szondát leggyakrabban az orrnyíláson, ritkábban a szájníláson keresztül vezetjük le. Amint a kívánt mélységet elértük, a szonda helyzetét ágy melletti teszttel ellenőrizzük, a megfelelő pozícióban a szondát ragasztással rögzítjük.

A beavatkozás előnyei

A gyomorszonda levezetésével a gyomorfeszülés megszűnik, a különböző okokból táplálhatatlan beteg táplálása és szondán keresztüli gyógyszerelése biztonsággal kivitelezhetővé válik.

A beavatkozás kockázatai, szövődményei

- a gyomorszonda légutakba történő levezetése
- gyomorszonda rossz pozícióban történő rögzítése
- nyálkahártya sérülés, vérzés
- gyomorfal sérülés
- az orrszárnyak bőrének, nyálkahártyájának sérülése.

A beavatkozás elmaradásának lehetséges előnye, kockázatai, szövődményei

- **Előny:** olyan betegnél, akinél NEM végzünk gyomorszonda levezetést, a beavatkozás okozta szövődmények nyilvánvalóan nem fordulhatnak elő.
- **Kockázat, szövődmény:** A beavatkozás elmaradása akadályozhatja a gyomor tehermentesítését, beteg táplálását, egyes diagnosztikai vizsgálatok elvégzését. A gyomorfeszülés megoldásának elmaradása diszkomfort érzést, fájdalmat, hányingert, hányást, és a hányás során a gyomortartalom légutakba jutását eredményezheti.

A beavatkozás tervezett időpontja

A beavatkozás előzetes vizsgálatokat és megfelelő előkészítést követően, a kórfolyamattól függően történhet akután (azonnal) vagy tervezett időpontban.

A beavatkozás alternatív módszere

Táplálás céljából egyéb szondák is levezethetők (pl. nazojejunális), melyek nem a gyomorban, hanem a vékonybél területén végződnek. További alternatívát jelenthetnek az úgynevezett többlumenű szondák alkalmazása, valamint a sebészileg a hasfalon át behelyezett gastro- és jejunosztómák.

A beavatkozás várható kimenetele, eredménye

A sikeres beavatkozást követően a gyomortartalom levezetésével a gyomorfeszülés megoldódik, diagnosztikai vizsgálatokra a gyomortartalomból mintát vehetünk, a szondatáplálás megkezdhető.

A beavatkozást követő további ellátások, kezelések

A megfelelő pozícióban lévő szondán keresztül megkezdhető a táplálás, a gyomortartalom leszívása vagy öblítése. A szonda megfelelő helyzetét minden táplálás előtt ellenőrizzük. Az orrbemenet tájékát rendszeresen kezeljük, bőrvédelemmel látjuk el. Bőrsérülés, sebesedés, nyálkahártya sérülés esetén a szondát a másik orrjáraton levezetve cseréljük ki. A rögzítő ragtapaszt rendszeres időközönként, vagy felázás, bepiszkolódás esetén cseréljük.

A beavatkozást követően javasolt életmód

A beavatkozást követően a táplálását lassan, lépcsőzetesen emelkedő adagokkal építjük fel. A beavatkozást követően fontos a kímélet, a szondaviselés gátolhatja a szokásos fizikai aktivitást. Megfelelő figyelmet kell fordítani a véletlenszerű szonda kicsúszás elkerülésére. A gyomorszonda eltávolítása után a gyermek visszatérhet a normális, de fizikai kímélettel járó életmódhoz – természetesen figyelembe véve aktuális betegségét. A táplálhatóságot figyelemmel kell kísérni.

BELEEGYZÉSI NYILATKOZAT

A **gyomorszonda/enterális szonda levezetéssel** kapcsolatos általános betegtájékoztatót elolvastam, a szóbeli orvosi tájékoztatást meghallgattam. Megértettem, hogy lehetőségem van további tájékoztatás kérésére. A további kérdéseimre szeretnék még választ, részletesebb tájékoztatást kapni. *(Ha kérdése van, kérjük, írja le!)*

.....

.....

A beavatkozással kapcsolatban, az írásbeli tájékoztatóban nem szereplő kérdéseimre is a teljeskörű, egyénre szabott szóbeli tájékoztatást megkaptam, ezeket megértettem és további kérdéseim nincsenek.

Tudomásul veszem, hogy a beavatkozás szakszerű végrehajtása esetén is előfordulhatnak előre nem látható, az előzőekben nem említett szövődmények, melyek a várható gyógytartamot kedvezőtlenül befolyásolhatják.

Tudomásul veszem, hogy jogom van a felajánlott beavatkozás elutasítására. A beavatkozás elmaradásával összefüggésbe hozható egészségkárosodásért, illetve az esetleg kedvezőtlen gyógyeredményért kezelő orvosaimat/gyermekem kezelő orvosait a felelősség alól felmentem.

Jelen nyilatkozatommal megerősítem, hogy a felajánlott beavatkozásba, jelen esetben a gyomorszonda/enterális szonda levezetésbe beleegyezem.

Budapest, 20 .....

.....
orvos aláírása, pecsétje

.....
a beteg vagy törvényes képviselőjének aláírása

Előttünk, mint tanúk előtt:

Név: .....

Név: .....

Lakcím: .....

Lakcím: .....

NYILATKOZAT KEZELÉS VISSZAUTASÍTÁSÁRÓL

A kezelőorvosom/ gyermekem, gondozottam kezelőorvosa által **javasolt gyógymód/beavatkozás elvégzésébe felelősségem teljes tudatában nem egyezem bele.** A beavatkozás elmaradásával összefüggésbe hozható egészségkárosodásért, illetve az esetleg kedvezőtlen gyógyeredményért kezelő orvosaimat a felelősség alól felmentem.

(Ebben az esetben a nyilatkozat teljes szövegének kézírással történő megismétlése és aláírása szükséges, vagy írásképtelenség esetén együttesen jelenlévő 2 tanú aláírása):

.....
.....

Figyelmeztetés!

- Cselekvőképtelen beteg, korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében az egészségügyi ellátással összefüggő jogok gyakorlása tekintetében részlegesen korlátozott beteg esetén **nem utasítható vissza az olyan ellátás, amelynek elmaradása esetén a beteg egészségi állapotában várhatóan súlyos vagy maradandó károsodás következne be.**
- **Közvetlen életveszély esetén a szükséges beavatkozások elvégzéséhez bírósági nyilatkozatpótlásra nincs szükség.**
- Amennyiben cselekvőképtelen beteg, korlátozottan cselekvőképes kiskorú és a cselekvőképességében az egészségügyi ellátással összefüggő jogok gyakorlása tekintetében részlegesen korlátozott beteg esetén a betegség természetes lefolyását lehetővé tévő életfenntartó vagy életmentő beavatkozás visszautasítására kerül sor, a Dél-pesti Centrumkórház - Országos Hematológiai és Infektológiai Intézet kérelmet terjeszt elő a beleegyezés bíróság általi pótlása iránt. A kezelőorvos a bíróság jogerős határozatának meghozataláig köteles a beteg egészségi állapota által indokolt ellátások megtételére, amelyhez szükség esetén rendőrhatalóság közreműködését is igénybe veheti.

Budapest, 20 .....

.....

orvos aláírása, pecsétje

.....

a beteg vagy törvényes képviselőjének aláírása

Előttünk, mint tanúk előtt:

Név: .....

Név: .....

Lakcím: .....

Lakcím: .....